

Η ευρωπαϊκή οδηγία που αλλάζει τα δεδομένα στις επαγγελματικές συντάξεις

18/Ιουν/2019 00:05

Του Γαβριήλ Αμίση*

Ιδιαίτερη σημασία έχει να ξεκινήσει επιτέλους και στη χώρα μας μία αντικειμενική συζήτηση για την εφαρμογή και αξιοποίηση των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πεδίο της συνταξιοδοτικής προστασίας, που δεν θα εγκλωβίζεται σε παρωχημένα ιδεολογήματα αλλά θα συνδέεται με το νέο αναπτυξιακά προσανατολισμένο Κοινωνικό Μοντέλο της Μεταμνημονιακής Ελλάδας.

Εάν και τα Κράτη Μέλη παραμένουν πλήρως υπεύθυνα τόσο για την οργάνωση των εθνικών συστημάτων συνταξιοδότησης, όσο και για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με το ρόλο και την έκταση των τριών συνταξιοδοτικών πυλώνων (κοινωνική ασφάλιση, επαγγελματική ασφάλιση, ιδιωτική ασφάλιση), τα όργανα της ΕΕ έχουν υιοθετήσει από τα μέσα της δεκαετίας του 2010 εμβληματικές πρωτοβουλίες, ανάμεσα στις οποίες και η δεσμευτική πλέον από τις 14 Ιανουαρίου 2019 Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2016 *"Για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών"*.

Η συγκεκριμένη Οδηγία αντικαθιστά την Οδηγία 2003/41/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, αποτελώντας ένα σημαντικό νομοθετικό βήμα για τη ρύθμιση μίας ολοκληρωμένης εσωτερικής αγοράς επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, που παραμένει καθοριστικής σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην Ένωση, αλλά και για την αντιμετώπιση των σύνθετων προκλήσεων της δημογραφικής γήρανσης.

Θεσπίζει ένα πλέγμα κανόνων για την ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων των ιδρυμάτων

επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (ΙΕΣΠ), που περιλαμβάνουν κάθε οργανισμό που λειτουργεί, ανεξαρτήτως της νομικής του μορφής, σε κεφαλαιοποιητική βάση και ιδρύεται, ξεχωριστά από οποιαδήποτε χρηματοδοτούσα επιχείρηση ή επαγγελματική ένωση, με στόχο να χορηγεί συνταξιοδοτικές παροχές στο πλαίσιο μιας επαγγελματικής δραστηριότητας με βάση συμφωνία ή σύμβαση η οποία έχει συναφθεί: α) μεμονωμένα ή συλλογικά μεταξύ εργοδότη(-ών) και εργαζομένου(-ων) ή των αντίστοιχων εκπροσώπων τους, ή β) με ελεύθερους επαγγελματίες, μεμονωμένα ή συλλογικά, κατά το δίκαιο του Κράτους Μέλους καταγωγής και του Κράτους Μέλους υποδοχής.

Η Οδηγία εξασφαλίζει στα ΙΕΣΠ τη δυνατότητα να ασκούν δραστηριότητες σε άλλα Κράτη Μέλη, κατοχυρώνοντας ταυτόχρονα υψηλό επίπεδο προστασίας και ασφάλειας στα μέλη και τους δικαιούχους επαγγελματικών συνταξιοδοτικών καθεστώτων. Παράλληλα, προκειμένου να διευκολυνθεί περαιτέρω η κινητικότητα των εργαζομένων μεταξύ των Κρατών Μελών, η Οδηγία επιδιώκει να εξασφαλίσει τη χρηστή διακυβέρνηση, την παροχή ενημέρωσης στα μέλη των συνταξιοδοτικών καθεστώτων και τη διαφάνεια και την ασφάλεια των επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών.

Τα Κράτη Μέλη είναι υποχρεωμένα να θέσουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την Οδηγία το αργότερο στις 13 Ιανουαρίου 2019, ανακοινώνοντας άμεσα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το κείμενο των σχετικών διατάξεων. Όμως, η πλειοψηφία των Κρατών Μελών δεν ανταποκρίθηκε στην υποχρέωση αυτή, με αποτέλεσμα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εγκαινιάσει στη μηνιαία δέσμη αποφάσεων του Μαρτίου 2019 τη νομική διαδικασία (διαδικασία παράβασης) κατά των Κρατών που δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που υπέχουν βάσει του ενωσιακού δικαίου.

Η διαδικασία παράβασης αρχίζει με ένα αίτημα παροχής πληροφοριών ("προειδοποιητική επιστολή") προς το σχετικό Κράτος Μέλος, στο οποίο πρέπει να δοθεί απάντηση εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, συνήθως δύο μηνών. Στο πλαίσιο αυτό, η Γενική Διεύθυνση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και Ένωσης Κεφαλαιαγορών (DG FISMA) απέστειλε στις 20 Μαρτίου 2019 προειδοποιητικές επιστολές σε δέκα επτά Κράτη Μέλη (Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία, Κύπρος, Μάλτα, Λετονία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχία) που δεν ενημέρωσαν για το καθεστώς συμμόρφωσής τους με τις διατάξεις της Οδηγίας.

Η έναρξη της σχετικής διαδικασίας παράβασης παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην περίπτωση της Ελλάδας (αριθμός παράβασης 20190113), καθώς η χώρα μας όχι μόνο είχε διάστημα δύο ετών να προετοιμάσει την αποτελεσματική ενσωμάτωση της Οδηγίας, αλλά πρέπει να αξιοποιήσει πλήρως τις θεσμικές πρωτοβουλίες της ΕΕ για να προωθήσει την μεταρρύθμιση του συστήματος ασφαλιστικής προστασίας με βάση ένα βιώσιμο μοντέλο των τριών συνταξιοδοτικών πυλώνων.

Επισημαίνεται ότι εάν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μείνει ικανοποιημένη από τις πληροφορίες που αναμένεται να μεταβιβάσει το αρμόδιο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Ελλάδα έχει παραβεί υποχρέωση

που υπέχει βάσει του δικαίου της ΕΕ, μπορεί τότε να απευθύνει επίσημο αίτημα συμμόρφωσης ("Αιτιολογημένη Γνώμη"), καλώντας την Ελλάδα να την ενημερώσει για τα μέτρα που έλαβε για να συμμορφωθεί εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, συνήθως δύο μηνών.

Εάν η Ελλάδα συνεχίζει να μην εξασφαλίζει τη συμμόρφωση με την συγκεκριμένη Οδηγία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να την παραπέμψει στο Δικαστήριο της ΕΕ, ζητώντας να επιβάλει χρηματική ποινή, μόλις εκδώσει την πρώτη απόφασή του στη συγκεκριμένη υπόθεση. Εάν το Δικαστήριο εκδώσει καταδικαστική απόφαση, η Ελλάδα οφείλει να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να συμμορφωθεί με την απόφαση.

Αξελπίσουμε ότι η διαδικασία παράβασης για την Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 δεν θα παραπεμφθεί στα επόμενα στάδια ελέγχου αλλά θα αποτελέσει αφορμή για την ευαισθητοποίηση του πολιτικού κόσμου και των κοινωνικών εταίρων ως προς την αποτελεσματική ρύθμιση του πυλώνα της επαγγελματικής ασφάλισης, εξασφαλίζοντας τη χρηστή διακυβέρνηση, την παροχή ενημέρωσης στα μέλη των συνταξιοδοτικών καθεστώτων και τη διαφάνεια και την ασφάλεια των επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών.

**Ο κ. Αμίσης είναι Καθηγητής Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλειας - Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Εταίρος του European Network for Research on Supplementary Pensions.*

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](https://www.capital.gr)